

การศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดกลาง

สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11

นางสาวภักทยา นามวงศ์

สถาบันวิทยาลัยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-636-103-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 172 2004 X

A STUDY OF ACADEMIC ADMINISTRATION OF THE MEDIUM SECONDARY SCHOOLS
UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION,
EDUCATIONAL REGION ELEVEN

Miss Pattaya Namwong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Educational Administration
Department of Educational Administration

Graduate school

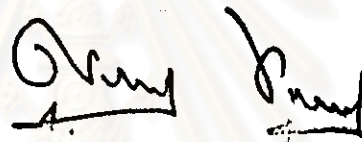
Chulalongkorn University

Academic Year 1996

ISBN 974-636-103-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดกลาง
สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11
โดย นางสาวกัทธา นามวงศ์
ภาควิชา บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนานจิตร์ สุนทรทรัพย์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

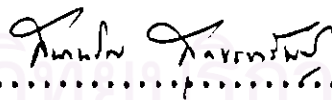
..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนานจิตร์ สุนทรทรัพย์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ)

กัทธา นามวงศ์ : การศึกษาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดกลาง
สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 (A STUDY OF ACADEMIC ADMINISTRATION
OF THE MEDIUM SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE
DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION, EDUCATIONAL REGION ELEVEN)

อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.สนานจิตร์ สุนทรทรัพย์, 215 หน้า. ISBN 974-636-103-1.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียน
มัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11

ผลการวิจัยสรุปจากรายการที่ผู้ให้สัมภาษณ์ระบุไว้สูงสุด พบว่า ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ
รับผิดชอบวางแผนงานวิชาการ โดยขึ้นนโยบายกรมสามัญศึกษาเป็นแนวทาง มีการจัดทำแผนปฏิบัติการ
ประจำปี ปฏิทินการปฏิบัติงานและการประสานปฏิทิน มีการกำหนดหน้าที่ของครูตามเอกสารพรรณนางาน
จัดครูเข้าสอนตามวุฒิและวิชาเอก-โท จัดตารางสอน โดยหมวดวิชาร่วมกับฝ่ายวิชาการ มีการขาดแคลน
บุคลากรปฏิบัติการสอนทุกสาขาวิชา มีการจัดประชุม อบรมสัมมนา ส่งเสริมให้ครูนำนวัตกรรมมาใช้
การสอนเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การนิเทศใช้การประชุมปรึกษาหารือ มีการจัดห้องสมุดและห้อง
โสตทัศนูปกรณ์ให้เป็นแหล่งค้นคว้า การจัดกิจกรรมนักเรียนให้สอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตร และ
ความพร้อมของโรงเรียน มีการจัดสรรงบประมาณให้แก่คณะหมวดวิชาจัดซื้อหรือผลิตสื่อ การวัดผลและ
ประเมินผลการเรียนเป็นไปตามระเบียบ โรงเรียนมีข้อมูลหลักฐานงานทะเบียนถูกต้องและเป็นปัจจุบัน
ผู้บริหารเป็นผู้ประเมินผลการบริหารงานวิชาการโดยตรวจสอบจากผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน มีการนำผล
การประเมินไปใช้ปรับปรุงและพัฒนางาน

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผน ต้องรับ
ผิดชอบคาบการสอนมาก ขาดความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาวิธีสอน ห้องสมุดมีหนังสือไม่เพียงพอ ไม่มีการ
วิเคราะห์ข้อสอบ และไม่ได้นำผลการประเมินไปใช้ไม่มีการนำผลการประเมินการบริหารงานวิชาการ
ไปใช้อย่างจริงจัง

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิติกร กัทธา นามวงศ์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา สนานจิตร์ สุนทรทรัพย์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม

C842111 : MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEY WORD : ACADEMIC ADMINISTRATION/ SECONDARY SCHOOL/ EDUCATIONAL REGION ELEVEN

PATTAYA NAMWONG : A STUDY OF ACADEMIC ADMINISTRATION OF THE MEDIUM SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION, EDUCATIONAL REGION ELEVEN. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. SNANCHIT SUKONTASAP, Ph.D. 215 pp. ISBN 974-636-103-1.

The purpose of this research was to investigate the academic administration of the medium secondary schools under the jurisdiction of the Department of General Education, Educational Region Eleven.

Research findings summarized from the interview results with highest frequencies were as follows :

1. Assistant Administrator for Academic Affairs formulated academic plans using policies of the Department of General Education. Schools had an annual operation plan and work schedule. Teachers were assigned by qualification, field of study and job description. Departments and Academic Section set up time-table. There was personnel shortage in every field. Meetings and seminars were organized and teachers were encouraged to use innovation. Teaching was student-centered. Supervision was conducted through meetings. Library and audio-visual room were used as resource centers. Student activities were organized to comply with curriculum structure and school readiness. Budget was provided for instructional media. Achievement evaluation complied with regulations. School records were correct and up-to-date. Administrators evaluated performance from student achievement and the results were used to improve performance.

2. Major problems included lack of teachers' knowledge and understanding in planning; overloaded teachers; lack of teachers' effort to improve teaching; inadequate books; tests were not analyzed and evaluation results were not used; findings from the evaluation of academic affairs administration were not adequately employed.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....บริหารการศึกษา
สาขาวิชา.....บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา.....2539

ลายมือชื่อนิติ.....*สมชาย ทามวงศ์*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....*S. Sukontasap*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สนั่นจิตร์ สุนทรวิทย์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจแก้ไข ปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ ทุกชั้นตอน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. อมรชื้อ ดันติเมธ รองศาสตราจารย์ ดร. อุกัฏ บุตฺตประเสริฐ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณัฐนิภา คุปรัตน์ จากภาควิชา บริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อาจารย์เกรียงศักดิ์ พรทราศรี ผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ฝ่ายวิชาการและแผนงาน กรมสามัญศึกษา อาจารย์สมพร เทศะบำรุง ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีสิริเกศ จ. ศรีสะเกษ ที่กรุณาตรวจแก้ไขเครื่องมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและหัวหน้าหมวดวิชาโรงเรียน มัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา และ จังหวัดศรีสะเกษ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย และกรุณาให้ข้อมูลในการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ให้ทุนอุดหนุนในการวิจัย และขอขอบพระคุณญาติ เพื่อน น้อง ทุกคนที่มีส่วนช่วยให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงไปด้วยดี

ประโยชน์ที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแก่บุพการี และครูอาจารย์ทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้แก่ผู้วิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภิกษา นามวงศ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญแผนภูมิ	ฉ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	6
วิธีดำเนินการวิจัย	6
ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิจัย	8
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ความหมาย หลักการ และแนวความคิดเกี่ยวกับการมัธยมศึกษา	9
นโยบายการมัธยมศึกษา	11
โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา	14
การจัดโครงสร้างการบริหารงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา	
สังกัดกรมสามัญศึกษา	15

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การบริหารการศึกษาในโรงเรียน	17
การบริหารงานวิชาการ	17
เขตการศึกษา 11	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	47
3. วิธีดำเนินการวิจัย	
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	52
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	52
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	57
การเก็บรวบรวมข้อมูล	59
การวิเคราะห์ข้อมูล	59
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	61
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร	115
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม	123
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	150
วิธีดำเนินการวิจัย	150
สรุปผลการวิจัย	152
การอภิปรายผล	157
ข้อเสนอแนะ	166
รายการอ้างอิง	168
ภาคผนวก	172
ประวัติผู้เขียน	215

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนโรงเรียนและกลุ่มตัวอย่าง	55
2	สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์	62
3	จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ที่ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับสภาพการวางแผนงานวิชาการ	66
4	จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ที่ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการ	71
5	จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ที่ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับสภาพการนิเทศ และส่งเสริมทางด้านวิชาการ	75
6	จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ที่ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน	84
7	จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ที่ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับสภาพการวัดผลและประเมินผลการเรียน และงานทะเบียนนักเรียน	87
8	จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ที่ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับสภาพการประเมินผลงานวิชาการ	91
9	จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ที่ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับปัญหาการวางแผนงานวิชาการ	94
10	ปัญหาการวางแผนงานวิชาการ วิธีการแก้ไขปัญหาที่ได้ดำเนินการไปแล้ว และข้อเสนอแนะ	97
11	จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ที่ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการ	98

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
12	ปัญหาการบริหารงานวิชาการ วิธีการแก้ไขปัญหาที่ได้ดำเนินการไปแล้ว และข้อเสนอแนะ	100
13	จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ที่ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับปัญหาการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ	101
14	ปัญหาการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ วิธีการแก้ไขปัญหาที่ได้ ดำเนินการไปแล้ว และข้อเสนอแนะ	103
15	จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ที่ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอน	104
16	ปัญหาการจัดการเรียนการสอน วิธีการแก้ไขปัญหาที่ได้ดำเนินการไปแล้ว และข้อเสนอแนะ	107
17	จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ที่ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับปัญหาการวัดผลและประเมินผลการเรียน และงานทะเบียนนักเรียน	108
18	ปัญหาการวัดผลและประเมินผลการเรียน และงานทะเบียนนักเรียน วิธีการ แก้ไขปัญหาที่ได้ดำเนินการไปแล้ว และข้อเสนอแนะ	110
19	จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ที่ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับปัญหาการประเมินผลงานวิชาการ	112
20	ปัญหาการประเมินผลงานวิชาการ วิธีการแก้ไขปัญหาที่ได้ดำเนินการไปแล้ว และข้อเสนอแนะ	114
21	สถานการณ์การบริหารงานวิชาการจำแนกตามแหล่งที่มาของข้อมูล	116
22	ปัญหาการบริหารงานวิชาการจำแนกตามแหล่งที่มาของข้อมูล	120
23	สถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม	124
24	จำนวนและร้อยละของหัวหน้าหมวดวิชาที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพ การวางแผนวิชาการ	127

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
25	จำนวนและร้อยละของหัวหน้าหมวดวิชาที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพ การบริหารงานวิชาการ	128
26	จำนวนและร้อยละของหัวหน้าหมวดวิชาที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนา และส่งเสริมทางด้านวิชาการ	130
27	จำนวนและร้อยละของหัวหน้าหมวดวิชาที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัด การเรียนการสอน	133
28	จำนวนและร้อยละของหัวหน้าหมวดวิชาที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผลการเรียน และงานทะเบียนนักเรียน	134
29	จำนวนและร้อยละของหัวหน้าหมวดวิชาที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมิน ผลงานวิชาการ	135
30	จำนวนและร้อยละของหัวหน้าหมวดวิชาที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา การวางแผนงานวิชาการ	138
31	ปัญหาการวางแผนงานวิชาการ วิธีการแก้ไขปัญหาที่ได้ดำเนินการไปแล้ว และข้อเสนอแนะ	139
32	จำนวนและร้อยละของหัวหน้าหมวดวิชาที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา การบริหารงานวิชาการ	140
33	ปัญหาการบริหารงานวิชาการ วิธีการแก้ไขปัญหาที่ได้ดำเนินการไปแล้ว และข้อเสนอแนะ	141
34	จำนวนและร้อยละของหัวหน้าหมวดวิชาที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ	142
35	ปัญหาการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ วิธีการแก้ไขปัญหาที่ได้ ดำเนินการไปแล้ว และข้อเสนอแนะ	143

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
36	จำนวนและร้อยละของหัวหน้าหมวดวิชาที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอน	144
37	ปัญหาการจัดการเรียนการสอน วิธีการแก้ไขปัญหาที่ได้ดำเนินการไปแล้ว และข้อเสนอแนะ	145
38	จำนวนและร้อยละของหัวหน้าหมวดวิชาที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการวัดผลและประเมินผลการเรียน	146
39	ปัญหาการวัดผลและประเมินผลการเรียน วิธีการแก้ไขปัญหาที่ได้ดำเนินการไปแล้ว และข้อเสนอแนะ	147
40	จำนวนและร้อยละของหัวหน้าหมวดวิชาที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการประเมินผลงานวิชาการ	148
41	ปัญหาการประเมินผลงานวิชาการ วิธีการแก้ไขปัญหาที่ได้ดำเนินการไปแล้ว และข้อเสนอแนะ	149

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

แผนภูมิที่

1	ขอข่าอภการบริหารงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา	16
---	---	----

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย